

An de liende

is een elektrisch Stellingwarfs maandblad
van de stichting Stellingwerfs Eigen (sSe)

Oplage: 1075 e-adressen
5de jaorgaank, nummer 11
Daotum: 1 november 2010

Redaktie: Frank de Vries
Piet Bult

Aemels: info@stellingwerfs-eigen.nl
Webstee: www.stellingwerfs-eigen.nl
(Hier vien ie ok et archief van An de liende.)

ISSN : 1872-4108
NUR : 525
SSE : 1011

Verantwoordelikhied m.b.t. et copy- en auteursrecht van instuurd wark ligt bi'j de instuuder.
Copy- en auteursrecht van instuurd wark bin en blieden van de oorspronkelijke maeker.
De redaktie/uitgever nemt gien verantwoordelikhied veur inzunnen wark!
Et deursturen van dit blad mag alliend zonder veraanderings.
Kiek op de laeste bladziende veur meer spulriegels.

De inhoud van disse maand:

• Van de redaktie	3
• Et 1 december-nommer	4
• Agende	5
• Psaalms & Gezangen	6
• Huus op 'e Miente	7
• Welkom ? yn ? Fryslân..?	7
• Doodlachen	8
• Jan Koops	9
• Vri-j	10
• Sara en sa	11
• Mien moat Kniggien	12
• Wietske	13
• Tomke	14
• Otto de Vent	15
• Ofscheid	16
• Volksverhaelen (18)	17
• De smearlappen komme der oan	18
• Sammie	19
• Skietekerke	20
• Edvard Grieg	20
• Pieter de Groot	21
• Bolding komt weer op verhael	22
• From de cradle to the grave	23
• Ellige Hendrik	24
• Ossekùpke	25
• Postboden	26
• Mien Giele	28
• Poep en pis	29
• Boer zocht vrouw	31
• Vörgoêd gehad	33
• Taeltuun	34
• Rilke (35)	35
• Oosterwoolde	36
• Stelling van de maand	37

mit hier en daor een riegel Kuukse humor...

Via disse link is et Stellingwarfs Haandwoordeboek daele te laeden:

<http://www.stellingplus.nl/wp-content/uploads/2010/10/woordenboek3.pdf>

Van de redactie

Twie riegelties uut de eerste reakties op oons idee vuuf jaor leden om dit blad te maeken:

“As et blad mar niet een te hoog Bult-gehalte krigt.”

“As et mar gien Piet Bult blattien wodt.”

Van die beide opmarkers hewwe trouwens gienertied een eigen stokkien wark instuurd kregen. En now weer:

“... Piet Bult moet ook eens ophouden...”

“Jullie moeten eens ophouden...”

Twie riegelties die de laeste maond op mi’j ofstuurd (of is et: ofvuurd) wodden. Iene uut de politiek zol al gauw reageren mit zoks as: *“Hier herken ik mi’jzels niet in.”* En mit een plaete veur de kop en botter op ’t heufd gewoon deurgaon. Al dan niet in herkennen... Gelokkig bin ik niet iene uut de politiek en ik trekke mi’j zoks dan ok wissezeker wel an.

Ondaanks dat wi’j al sund jaor en dag roepen dat d’r meer ruimte kommen moet veur projekt-subsidies in plak van strukturele subsidies he’k onderdehaand in de ‘waandelgangen’ verneumen dat de beide gemienten naor anleidinge van de kommende kadernota al zoe’n betien besleuten hebben om de Schrieversronte opni’j strukturele financiële steun toe te zeggen en dat d’r daordeur mar zunig veur aandere projekten overblijft. Hiel misschien zol d’r veur argens nog wel es een pottien wezen kunnen veur een bescheiden pilot-projekkien.

Wi’j gunnen de Schrieversronte vanzels alle goeds mar ik hebbe d’r op disse maniere gien aorigheid meer an. As alle zeelu op ‘e wal die et allemaole beter weten en kunnen now al vuuf jaor vienen da’k d’r beter mit opholen kan en de beide gemienten hollen de poot ok stief, dan liekt et inderdaod beter en hool d’r mit op...

Zeelu bliede, Schrieversronte bliede, gemienten bliede en ik hool een wereld an vri’je tied over. Wat wi’k eins nog meer...!

We zuken now dan ok iene die mien stokkien van dit wark overnemen wil - want ik vien eins wel dat dit e-magazine bestaon blieven moet -. Mar as ’t niet aandere is, dan is ’t niet aandere. Wi’j hebben oons best daon en iene die ’t beter daenkt te kunnen moet et veural niet laoten.

Ik wil nog even een peer deengies mit helpen om of te maeken mar et meert of april-nommer van ankem jaor zol dan wel es et laeste wezen kunnen... Ik wil et nog een posien in me omegaon laoten a’k dan nog wel nocht hebbe an al die aandere zaeken wao’k nog mit doende bin veur et Stellingwarfs, zoas een vertaeling van *‘Alleen op de wereld’* en meer klassiekers, waor onder de *‘Beatrijs’*. Ok wi’k me now even beraoden a’k op disse maniere (mit minder as 100% enthousiasme) EduStellingwarfs wel mit helpen wil om die in de locht te kriegen. In et laeste van dit jaor za’k mien besluit nemen en kenber maeken...

Een drietal zaeken trokken de oflopen maond mien andacht meer as gewoon...

1) Een artikel van Jan Koops in de Earn, et kärkeblad van Earnewâld

Op de Ni’je Biebelvertaeling (NBV) in et Nederlaans kwam in 2004 een protte kommentaor. Jan Koops het ok aorig mar degelik onderbouwd kommentaor op oonze vertaeling van de ‘Biebel in et Stellingwarfs’. Jan - zelf de oolde taelen krek as wi’j niet machtig - is mit nog twieje die et Hebreuws en Grieks wel onder de kni’je hebben ok doende en vertael stokken uut de Biebel. Ze bin zoe’n drie jaor leden mit Markus uut et NT uut aende zet en bin daor now haost hielemaole deurhenne. Jan - mar ik ok - vun dat een mooie gelegenheid om die teksten van heur es naost die van oons te leggen.

Veerderop in dit blad gao’k wat dieper in op Jan zien kritiek.

2) Een 'Te Gast' inzunnen stok van Otto de Vent in de Liwwadder kraante

We hebben wat een hekel an daenken in zwat-wit mar hadden Otto de laeste jaoren wat meer an oonze kaante rekend. Gieniene hoeft om oons trouwens een dudelijke keuze in veur of tegen te maeken, laot dat dudelik wezen. Otto was ok zoe'n man van niet veur of tegen de iene of de aander mar per geval een boom opzetten mit argementen van veurs en tegens. Wij hebben de laeste peer jaor in wel 'tig' aemelties over en weer een protte bepraot en beschreven. Nao zien inzunnen stok in de LC he'k een protte van die aemelties nog es weer deurlezen en dan kan 'k et haost niet aandere zien dan dat Otto eins wat een opruier is. Et vaeke slim mit oons iens wezen in oonze kritiek op de sSr en now dan publiekelijk zoe'n mal stok in de LC vuult dan ok as verraad. Nog slimme eins, as onverwaachs een mes in de rogge kriegen. Verderop in dit blad gao'k wat veerder in op Otto zien stok.

3) Een artikel van Pieter de Groot in de bi'jlaoge 'Frysk' van de Liwwadder kraante

Et dadde stok dat de oflopen maond mien andacht trok was een kollum van Pieter de Groot in de bi'jlaoge Frysk van de LC. Pieter is ok bekend van zien aandere kollums Dwers en Harje in diezelde kraante. Zels graeg wat dwas en de zaeken wat scharp stellen. Daor hewwe gewoonlik gien muute mit mar wat disse man d'r hier uutkraomt is eins gien praot weerd, mar veuruit, ik zal d'r even veur zitten gaon en d'r bried over utwijden. Pieter mient dat d'r in de Stellingwarven een taelguerrilje gaonde is. Toe mar! Wij bin blikber van vroegere dissidenten (zie: 'Harje' van september 2005) opklommen - of degradeerd - tot de guerriljestridders en in Berkoop zitten de beschetenen die heur in zien ogen wieselik stilleholen. Dom praot want ie moe'n altied praotende blieden, in mien ogen. Mit of zonder hulpe van aandere, mar blief mit mekeer in gesprek. Aj' in onwil niet meer mit mekeer praoten, kuj' d'r vergif op innemen en weten dat d'r ongelokken van kommen.

Verderop in dit blad gao'k wat veerder in op Pieter zien stok.

pb

PS: Now zo'k toch nog haost vergeten te mellen dawwe mit et verschienen van et 1 december-nommer oons eerste lustrum van 'An de liende' vol maekt hebben. Al vuuf jaor iedere maond ommenocht een slim lezensweerdig e-blad in je aemelbusse. Wij laoten oons in dat kommende lustrum-nommer dan ok graeg verrassen bi'jglieds mit insturings uut onverwaachse hoeke...

1 December-nommer lichtkaans wat laeter...

Deur 'drok, drok, drok' mit disse hobby en ok nog es mit et gewone wark en aandere zaeken is d'r van 't zoemer niet al te vule van kommen. Mar now...

Et zol aandere niet in me opkommen wezen om rond et aende van de maond zomar een peer daegen vot, mar mit et oge op et bovenstaonde stokkien (eerste stok) kan et now zomar gebeuren da'k an 't aende van disse maond nog een weke mit de camper deur Frankriek gao. Dan zet ik 'm op stal...

De kaans is dan ok groot dat et 1 december-nommer een dag of wat laeter komt!

Agende...

Karkdienst in et Stellingwarfs veur de kommende tied:

- Op **21 november** in Wolvege om 19:15 ure in de Hervormde karke 'De Hoogte'
Veurganger: dhr. *Jan Koops*

Tael in Beeld...

De Historische Verieninge van Makkinge e.o. organiseert op de eerste maendag van november, ankem **maendag 8 november**, een Makkumer Mark!

Dit jaor staot de Makkumer-Markaovend in et teken van 'Tael in Beeld': Stellingwarfse dichters hebben een gedicht maekt bij een foto en ammeteur fotografen van Makkinge hebben een foto maekt bij een Stellingwarfs gedicht.

De Stellingwarfse schrievers dregen de gedichten die aovend zels veur en d'r is een tentoonstelling van alle foto's en gedichten die hierveur maekt binnen. De Liwwadder schriever, dichter en artiest Melvin van Eldik zorgt op zien onnaovolgbere wieze veur de intermezzo's tussen gedichten deur.

De Makkumer-Markaovend is maendag 8 november 2010 om 20.00 ure in et dörpshuus van Makkinge. De intree gelt € 4,00 en dat is dan inklusief 2 koppies koffie of thee.

Graeg tot 8 november!

De Historische Verening Makkinge e.o.

Vijf idee-kunstenaars in Kunstcafé

OOSTERWOLDE - In het weekend van **20 en 21 november** zullen vijf leden van de jubilerende friese beroepsvereniging voor beeldend kunstenaars, FRIA, werk exposeren in het kunstcafé. Binnen de FRIA, die dit jaar 25 jaar bestaat, onderscheiden deze kunstenaars zich door het feit dat hun werk vanuit een bepaald idee of concept wordt gemaakt. Het concept is niet alleen vertrekpunt voor het maken van een kunstwerk, maar het is de stuwende kracht in het creatieve proces. De werkwijze in deze groep houdt in dat de door hen gehanteerde technieken, hoe uiteenlopend ook, dienstbaar zijn aan het concept.

Exposerende kunstenaars zijn Giem Kwee, Han Reeder, Bowe Roodbergen, Marjolein Spitteler en Trix de Waal. De expositie zal op **zaterdag 20 november** worden geopend door Wim Zorn, die een belangrijke rol heeft gespeeld bij het tot stand komen van het dit jaar uitgekomen jubileumboek.

Het boek met de titel "Friese Vrijheid" wordt tijdens deze expositie te koop aangeboden.

Daarnaast zal er door Andries Tóth en Gerhild Tóth-van Rooij een openings-act worden uitgevoerd over de vele aspecten van het kunstkijken.

Het kunstcafé is te vinden aan de Brinkstraat 2 in Oosterwolde en is geopend van 13.00 tot 18.00 uur.

De toegang is gratis.

Op **27 november** aanstaande zal door de Liudgerstichten in de Petrus en Pauluskerk van Loppersum een nieuw *Grunneger liedboek* worden gepresenteerd:

"Psaalms & Gezangen"

In 1959 begon op verzoek van de Groninger Culturele Gemeenschap een werkgroep met het vertalen en berijmen van kerkliederen in het Gronings. Daar was "*verlet om*" want in het begin van de vijftiger jaren werden her en der in de provincie *Grunneger Dainsten*, kerkdiensten in het Gronings, gehouden. Daarin werd niet alleen gepreekt in de streektaal, maar werden ook, voor zover mogelijk, liederen in het *Grunnegers* gezongen.

Er werd begonnen met het vertalen en berijmen van bekende psalmen en gezangen. Toen de bijbel ook in het Gronings werd vertaald, ontstond het plan om in ieder geval alle 150 psalmen te vertalen.

In 1966 en in 1981 werd al een bundeltje met kerkliederen uitgegeven. Deze beide boekjes zijn inmiddels al lang uitverkocht. Nu verschijnt een kloek boekwerk met meer dan 800 bladzijden met daarin opgenomen alle 150 psalmen en 356 gezangen. De gezangen komen merendeels uit het Liedboek voor de Kerken, maar ook uit de Hervormde Bundel van 1938 en van latere bundels als *Gezangen voor Liturgie, Zingend Geloven en Tussentijds*. In "**Psaalms & Gezangen**" zijn ook nieuwe liederen opgenomen, met een nieuwe tekst en een nieuwe melodie.

De bundel omvat zodoende liederen uit vele eeuwen, uit verschillende landen en van velerlei dichters en componisten.

De presentatie van "**Psaalms & Gezangen**" zal plaats vinden op zaterdag 27 november in de Petrus en Pauluskerk in Loppersum om 14.30 uur. Er wordt aan deze bijeenkomst meegewerkt door de Riepster Cantorij onder leiding van Henk de Vries, de organist Pieter Pilon en de zangers Elisabeth Vink en Jan Martens.

Bovendien zal op deze middag een bundeltje worden gepresenteerd met tien gedichten bij een aantal psalmen, speciaal voor deze gelegenheid geschreven. Vier dichters, Janka Rubingh, Aly Freije, Reinder Willem Hiemstra en Jan Siebo Uffen, die aan dit boekje hebben meegewerkt, zullen elk hun eigen gedicht voordragen.

Liudger Stichten
Maarten van Dijken

Huus op de Miente...

Huus op 'e Miente

Op 29 augustus 1885 wodde Batteld Nijhooft op de Miente bij Noordwoolde geboren. Nijhooft raekte uut de tied in 1977 op de leeftied van 92 jaor. Et leven van disse boere-arbeider en naotied keuterboer staot medel veur mennig geboren Stellingwarfse man in et begin van de veurige ieuw. Op andringen van zien dochter Aukje het Batteld Nijhooft zien levensverhael op pepier zet.

Fokke Middendorp (Fokke van Lute) het begin jaoren zeuventig 27 van disse verhaelen bewarkt en in et weekblad 'De Stellingwerf' publisieerd. Laeter het disse rasvertelder de verhaelen in et Stellingwarfs herschreven en tot een boek bewarkt dat in 1992 deur Stichting Stellingwarver Schrieversronte in Berkoop uitgeven is.

En now lezen wi'j van Stellingwerfs Eigen in een stok of tien, elf uren et hiele boek veur en bepraoten wat 'highlights' uut dat boek. Dit themawarkstok van Henk de Vries en Piet Bult dient d'r ok toe om Laandschopsbeheer mit et projekt Oolde Paeden, Ni'je Wegen (OPNW) te ondersteunen om et Battenpad tussen Berkoop en Noordwoolde weer eupensteld te kriegen veur pebliek. Dat was in 2002 eins al hielemaole rond mar doe kwam d'r op et laeste nog een malle kink in de kaobel. Et staot d'r an now toe liekwels goed veur mar moe'n nog even geduld hebben mit et grote 'ja-woord'.

De eerste drie uutzendings hebben west en de vierde is onderdehaand opneumen. Luusteren op donderdagsmiddags onder de aovend van 18:00 tot 19:00 ure.

Luuster naor **RWC** in de ether op 107.5 FM of 105 FM. Op de kabel op 104.1 FM of via internet op <http://www.radiocentraal.com>

Luuster naor **Odrrie** in de ether op 106.9 FM, op de kabel op 104.1 FM of via internet op <http://www.omroepodrie.nl>

Meugen de Friese perveensiaole welkomstbodden alliend in et Fries..?

Friezen, Stellingwarvers en een protte aandere Nederlanders maeken heur de laeste tied drok om de 'welkomstbodden' van de perveensie Fryslân, die bi'j de kaante van de weg langes staon aj' de perveensie inkommen.

Wat vienen jow van die bodden?

Moe'n die in et Frysk, et Stellingwarfs of in het Nederlands..?

Geef veur 22 november je miening op de webstee van 'Onze Taal': www.onzetaal.nl/homogkuit. Of stuur een briefkaorte mit 'Bodden in Frieslaand: alliend in et Fries' of 'Bodden in Frieslaand: niet alliend in et Fries' naor de redaktie van Genootschap Onze Taal, Raamweg 1a, 2596 HL Den Haag. In et volgende nommer van Onze Taal komt de uutslag.

Wi'j bin trouwens ok wel beni'jd waj' d'r van vienen...

Doodlachen..?

Doodlachen?

Of zol een *'big smile'* bi'j de liberaolen standerd zo heuren. Disse toch deurwinterde liberaole politikers hebben in ieder geval een positieve indruk maekt bi'j heur prissentasie op de tillevisie op 14 oktober jl. Gien makkelijke klus om 18 miljard te bezuni-gen in 5 jaor tied. Zo'n minderhiedskammenet zal alle steun neudig hebben van de aandere poletieke parti'jen om d'r mit mekeer wat van te maeken en Nederland over-aende te holen.

Sund 1918 kommen de liberaolen now es weer een keer an bod om d'r een slinger an te geven. Vroeger hebben ze heur veur de meensken mit de smalle beurs reer daele zet. Colijn tiden, poerminne tiden veur de gewone man. De geschiedenis het oons dat leert, aj' et terogge lezen. Jow zollen toch daenken dat disse ni'je mederne liberao-len de gewone man niet hielemaole tegen heur in et harnas jaegen wil, want daar bin noch hieltied de meersten van.

Henk de Vries

Jan Koops... (zie eerst et stokkien: van de redactie)

Aldereerst verteld Jan even wat oons dreven het (meer kultureel as theologisch) en komt de methode van et vertaelmesienegien an bod. We hadden de DC-boeken om Jan wel weglaten kund en dan de letters liever wat groter maekt. Jan daenkt dat et iene lichtkaans een gevolg van et aander is. Daor kan 'k him wel even mit uut de droom helpen want we hebben de DC-boeken veural ok mitneumen omreden we daordeur een komplette biebel maekt hebben zodat die o.e. ok in de RK-karke in Wolvege en Oosterwoolde bruukt wodden kan. Uut kulturhistorisch besef is d'r deur disse toevoeging ok een meer compleet boek ontstaon, in oonze ogen. Deur die extra-kompleethied bleek et achterof ok nog es krek even makkeliker om subsidie te kriegen. Dat d'r wat een kleine letter bruukt is het alles mit centen te maeken. Hoe groter de letters, hoe meer bladzieden waor as pepier mar ok as redactie-, opmaak- en biendwark en dan ok een aander prieskaortien anhangt. We zatten al krap en doe Oostaende ok nog es niet mitdoen wol kwawwe hielemaole een dikke vuufduzend euro tekot. Vandaor daj' dan keuzes maeken moeten.

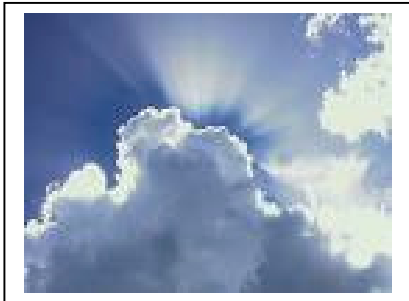
Waor Otto de Vent (*zie verderop*) oonze Biebel best leesber vient, vint Jan dat ok wel mar hi'j vint et toch ok wel wat vernederlaansd Stellingwarfs en dat zol nog wel es verstarkt west hebben kunnen deur et vertaelen vanuut de nederlaanstaelige NBV. Hier kuwwe et wel een betien mit iens wezen en kun ok wel een peer anwiezings geven waordeur et lichtkaans zo kommen is. Vertaelen uut de oolde taelen konnen we domweg niet en daordeur hej' dan minder de vri'je haand in et kiezen en interpreteren van die tekst. As niet-theologen is et ok nog es verrekete geveerlik om al te vri'j omme te gaon mit de NBV-tekst omreden de kaans dan hiel groot is en dwael veerder van de originele tekst of as dat weenselik is. Daor komt dan ok nog es bi'j dawwe streektaelkundige Henk Bloemhoff vraog hebben awwe bi'j twiefel zovule meugelik ooldere woorden (*vaeks haost wat richting et platt-Duuts*) of liever wat richting et Nederlaans opschoeven mossen. Et laeste hadde zien veurkeur en daor hewwe oons dan ok an zo vule meugelik hullen.

Jan vergeliect dan hiel konkreet negen vassen uut Markus 4 en legt die naost heur eigen tekst die wel rechtstreeks uut et Grieks weg overzet is en gef't - krek as Karel Deurloo en Nico ter Linden bi'j de NBV - veurbelen hoe et ok kund hadde. Dat geleuven we graeg mar kuwwe niet naokieken. Wawwe wel naokieken kunnen bin een peer dudelike verschillen die Jan angeft. In vas drieje moet et neffens Jan niet '*iene*' wezen die hennegong om te zi'jen mar '*de zi'jer*'. NBV: "*Iemand ging eens naar zijn land om te zaaien.*" SB: "*Iene gong es naor zien laand om te zi'jen.*" Neffens de NBV niet verkeerd mar inderdaod neffens de SV: "*Een zaaier ging uit om te zaaien.*" In bi'jglieks een internetversie in Basic Engels 4:3 "*A man went out to put seed in the earth.*" Ok in de World Engels: 4:3 "*Behold, the farmer went out to sow.*" Hier zie'we een '*man*' en een '*boer*'. Beide gien '*zi'jer*'. Wie et wet mag et zeggen mar wi'j hebben 'iemand' uut de NBV ommezet in 't Stellingwarfs.

D'r is wat zaod dat niet op '*de weg*' vaalt, zegt Jan, mar '*naost et pad*'. NVB: "*... viel een deel van het zaad op de weg.*" SB: "*... vul een pat van et zaod op de weg.*" Ok dit liekt neffens de NBV niet verkeerd en in datzelve Basic Engels: 4:5 "*... and some went on the stones.*" Hier vaalt et alderdeegst '*op de stienen*'. SV: "*... dat het ene deel zaads viel bij den weg.*" An de haand van disse peer veurbelen (mar Jan gef't meer) liekt et d'r op dat Jan liever had hadde dawwe de Statevertaeling vertaeld hadden omreden de SV dichter bi'j de brontaelen bleven is. Dat mag zo wezen mar d'r bin vast ok een protte woorden uut de SV die vandaegede-dag niet meer begrepen wodden zullen, neffens oons. Wi'j hadden al genoeg muute mit '*we willen ze wel kennen*', uut et verhael van de twee engels die een nacht bi'j Lot bleven te

slaopen. En ja, de hiele vertaeling van de Biebel vrägt om interpretaosies en keuzes maeken. Hier bliekt dan ok uut dat d'r uut die oolde teksten uut zoe'n veer laand vaeks meer interpretaosiemeugelikheden binnen as de ienigst meugelike goeie. En wi'j hebben toevallig de NBV ommezet in 't Stellingwarfs. Een goed en dudelik stok kommentaor trouwens, van Jan.

pb

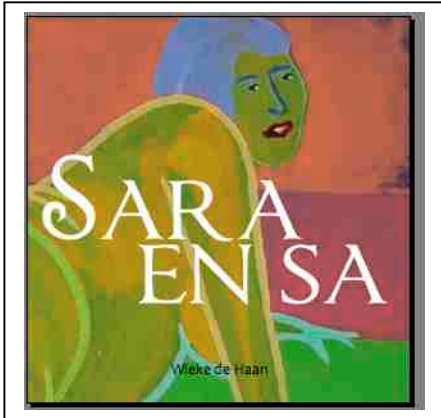

Vri-j

Ik vuul mi-j vri-j en lös
ier leängt in et grös
'k kieke noar de wolken
Luchtkastèlen en blauw!

*Corry Overmars-Kalshoven
Hasselt*

Sara en sa...

Skilderijen út 'Sara en sa' no yn etalaazje

De skilderijen fan byldzjend keunstneresse Johanna Schuurman út Nes (Dong.) dy't brûkt binne as yllustraasjes yn it boekje 'Sara en sa' fan skriuwster Wieke de Haan binne te sjen yn de etalaazje fan boekhannel Van der Velde yn Ljouwert.

'Sara en sa' is bedoeld foar 'Sara-plussers', dy't om harsels laitsje kinne. Fyftich opstekkers, oneliners of lytse 'wiisheden' binne der yn te finen. Boekbesprekker Henk van der Veer neamt it boekje yn de Friesland post fan septimber 'in literêre bonbon' en seit hjeroer: *'Wat dit Perio-Kleintje nu weer zo bijzonder maakt zijn de prachtige illustraties van Johanna Schuurman.'*

De fyftich opstekkers, dy't neffens de skriuwster bedoeld binne 'om de stap rjochting fyftich en alles wat dêrnei komt net mei in kerltsje sâlt, mar mei in Frysk Sara-boekje te liif te gean'. In boekje mei in ôfmjitting fan acht by acht sentimeterhat by Van der Velde sechstjin kante meter etalaazjerûmte krigen.

Dizze útjefte is as Perio kleintje nûmer 42 ferskynd by útjouwer Willem Winters. It is foar it earst dat in útjefte fan dizze útjouwer útstald wurdt yn in etalaazje. Yntusken is der al in twadde printinge makke fan it boekje dat heal juny it ljocht seach tidens de Keunstrûte Littenseradiel. 'Sara en sa' jildt € 5,00 it stik.

Vrundeslike vraoge an alleman die wel es een foto mitstuurd:
Maek die foto in omvang asjeblied zo klein meugelik.
Oons e-blad raekt - krek as ditkeer - al gauw over de 1Mb, en
dat wiwwe eins niet...

*Daank in 't veurend.
De redaktie.*

Mien moat Kniggien...

Mien Moat "Kniggien"

Kniggien is een man van de natuur en iij leeft van de wiend as 't mot., iij van vissien en streupt een 'aeze of een fezaante, veule meer 'ef iij neet neudig.. elke reize meert ie weer of en lig dan mit zien bootie aargens bi'j Gietern, O: of in de Kuunder en dan, jao dan koôm de ver'aelen weer lös., ver'aelen gedichies over van alles en nog wat.

Tot de dood ons skeidt

Een gedichien van Kniggien
t Kan raer lopen in 't leêm
Giele.
Op 't ene moment bi'j zo
gelokkig as wat en eem' laeter
tort oen wereld letterlijk en
rolledig in mekaere.
Een minse wil môr'n nog dit
n overmôr'n nog dat, maor 't
s en blêf toch ofwachten.
t Enige wat eigenlijk telt is 't
noment, want zulfs een dag is
l lange zat, want 's-môrn's
tao'j fris en fluitend op en 's-
niddags staot daor dee boom!
lees maor ies wat Erwin
overkwaam.
t Leêm' lachte om toe, maor
lat was jammergenog van
orte duur.
Plok de dag Giele, maor jao,
lat 'oef ik oe neet te vertel'n

Knigg en

Meestal preut ze 'onderd 'uut, maor vanaomd, nee vanaomd was ze neet aa
spraekzaem. Erwin keek 'eur ies an en docht, wat zol ze toch 'em?. I'j snapte
niks van.
't Was zo'n mooie aomd. Ze waar'n naor de film 'ewest, misskien was ze no
beduud van dee spann'de scènes. Ach laot 'eur maor eem' bi'jkoom' docht
zichzulf.
En tóch 'ung d'r een neet te verklaor'n spanning in 'un opeltien, een tweede
'aansien, maor 't ding leup as een naeimesjientien..Nog gien tonne op de tell
paer maond 'eleên' 'ad'n ze 't saem 'ekocht veur nog gien 1500 euro. Elk d
Zaoterdagaomd en ook 's-zundags brocht "Ons Opeltien", jao zo neumden z
liefkozend 'un anwinst..., ze naor bestemmingen, waor ze eerder allennig m
van konn' droom'.
Ze 'ad'n alweer zowat een jaor verkering en Erwin docht al an verloven, i'j
'eur ies an, maor ze zat maor wat stillegies veur zich uut te staer'n.
Opeens zee ze "Erwin stop ies empies, ik mot oe iets belangrieks vertel'n" en
stopte bi'j d'eerste de beste geleêng'eid en zee, "Wat is t'r dan toch Nellie"?
Erwin, staemelde ze, ik zie 't neet meer mit oe zit'n, mien geveuln's binn'
veraanderd, ik wil neet varder ., 'k kan d'r niks an doon.
Een stille traon gleeed langzaam over Erwin's wange, toen as ie 'eur een op'
briefien in 'd aan' drokte mit de woorden, Nellie, lees dit dan maor ies goed.
Maor op dat zêlde moment worde 't Opeltien 'ereuken deur een dronken ma
een grote BMW.
I'j deurboorde de bestuurderskaante. Erwin was op slag dood.
As deur een wonder worde Nellie 'espaerd en kwaam mit de skrik vri'j.
Nellie bewaert nog altied dat briefien, waorin te lezen staot.
Lieve, lieve Nellie, Ik 'olle zo ontzettend veule van oe en 'k zal altied van oe
'ol'n, net zo lange tot de dood ons skeidt

Knigg en

Vrundelik en laeste verzuuk an de raodsleden van Oost- en Westaende:

Stap now toch es of van die strukturele subsidies en gao over op projektsubsidie.
Dat gef t een aander ok es de kaans om mit een goed plan op de proppen te kom-
men. Al gauw beter as ofhaoken...

Alvast fielseteerd ...

Wietske

Tomke...

Mit goedvienen overneumen uut: **De Fryslân**
Dit verhaeltien is van: **Auck Peanstra**
Et plaetien is van: **Luuk Klazinga**

In rútsje yn 'e krante

'Sjoch Tomke', ropt Yna Yu.
'Der sit wat by jim yn 'e brievebus.'
Tomke docht it klepke iepen,
hy hellet der in krante út.
'Ik wol de krante drage!', ropt Romke.
Hy hapt daalk yn it papier.
Dan begjint er hiel fûl te lûken.
'Romke!', skrikt Tomke. 'Wat dochsto no!'
Romke draaft mei de krante fuort.
'Lit los!' ropt Tomke lulk. 'Dat mei net.'
Romke bliuwt stean, hy wibelet mei syn sturtsje.
'Loslitte, Romke', seit Tomke. 'Oars dan...'
Romke docht de bek iepen. De krante falt.
Mar, dêr is de wyn. De hurde wyn.
Dy blaast de krante troch de tún.
'Pak him', ropt Kornelia. 'Gau!'
Romke, Tomke en Yana Yu drave achter de papieren
oan. Al gau ha se de stikken kranten te pakken.
'Lis him mar op de tafel', seit Kornelia.
'Ik wol earst it strjitsje eefkes oanfeie.'
Tomke en Yana Yu dogge de krante yn elkoar.
'Moatst ris sjen, Tomke', seit Yna Yu.
'Do stiest yn de krante! En Romke ek!
Sille we dat plaatsje útknippe?
Dan litte we it oan Kornelia sjen.'
Tomke krijt in skjirre.
Hy knipt netsjes op de lyntsjes.
Yana Yu leit it plaatsje op it kaske del.
Letter komt Kornelia yn 'e hûs.
Se giet sitten en docht de krante iepen.
Mar wat sjocht se dêr? De krante is stikken.
Der sit in grut gat yn.
'Hoe kin dit?', freget se oan Tomke.
'Wy ha in plaatsje útknipt', fertelt Tomke.
Hy lit de foto oan Kornelia sjen.
'Prachtich!', glimket se. 'Dy hingje we op.'
Dan lêst Kornelia de krante.
'Maklik, sa'n rútsje yn 't papier', seit se.
'Sa kin ik jim moai yn 'e gaten hâlde.'

Een rutien in de kraante

"Kiek Tomke", ropt Yna Yu.
"D'r zit wat bi'j jim in de brievebusse."
Tomke dot et kleppien eupen,
Hi'j haelt d'r een kraante uut.
"Ik wil de kraante dregen!", ropt Romke.
Hi'j hapt vot in et pepier.
Dan begint hi'j hiel foel te trekken.
"Romke!", schrikt Tomke. "Wat doe'j now!"
Romke draeft mit de kraante vot.
"Laot los!" ropt Tomke lelk. "Dat mag niet."
Romke blift staon, hi'j wiebelt mit zien stattiën.
"Loslaoten, Romke", zegt Tomke. "Aanders dan..."
Romke dot de bek eupen. De kraante vaalt.
Mar, daor is de wiend. De hadde wiend.
Die blaost de kraante deur de tuun.
"Pak 'm", ropt Kornelia. "Vlogge!"
Romke, Tomke en Yana Yu draeven achter de
pepiëren an. Al vlogge hebben ze de stokken kraanten
te pakken.
"Leg him mar op 'e taofel", zegt Kornelia.
"Ik wil eerst et straotien eventies anvegen."
Tomke en Yana Yu doen de kraante in mekeer.
"Moej' es kieken, Tomke", zegt Yna Yu.
"Ie staon in de kraante! En Romke ok!
Zuwwe dat plaetien uutknippen?
Dan lao'we et an Kornelia zien."
Tomke pakt een schere.
Hi'j knipt netties op de lijnties.
Yana Yu legt et plaetien op et kassien daele.
Laeter komt Kornelia in huus.
Ze gaot zitten en dot de kraante eupen.
Mar wat zicht ze daore? De kraante is stökkend.
D'r zit een groot gat in.
"Hoe kan dit?", vragt ze an Tomke.
"Wi'j hebben een plaetien uutknippt", vertelt Tomke.
Hi'j lat de foto an Kornelia zien.
"Prachtig!", glimlacht ze. "Die hangen we op."
Dan lest Kornelia de kraante.
"Makkelijk, zoe'n rutien in et pepier", zegt ze.
"Zo kan 'k jim mooi in de gaten hollen."

Otto de Vent... (zie eerst et stokkien: van de redaktie)

Ik weet niet wat et is mar ik mag graeg es een inzunnen stokkien schrieven. Al hielemaole as d'r anleidinge toe is vanwegens een - in mien ogen - misstaand in alles wat mit mien geliefde Stellingwarfs vandoen het. Kritiek hebben, is betrokkenhied tonen, weej' nog wel?! Dan griep ik mien toetsebod bij de kladden en maek - vaeks mit een knipoge mar toch ok mit een o zo serieuze ondertoon - een inzunnen stokkien. Boom-pers, die van de meeste regionaole kraanten hiere in de Stellingwarven moet niet zovule van inzunnen stokkies hebben en die staon dan ok niet zo vaeke in heur kraanteboel. De laeste die ik heur toestuurd hebbe die hebben ze niet plaetst mar d'r in een eigen redaktioneel stokkien wel op een negatieve wieze uut siteerd. Ik viene dat zoks niet kan mar zij dochten d'r daor aandars over. De Liwwadder Kraante (LC) het sund mien heugenschap wel aorighied an inzunnen stokkien. As et dan ok nog over die *'vermaldijde'* Stellingwarfers gaot dan kriej' vaeks alle ruimte. Ikke - mar ok aandaren hier weg - hebbe daor vaeks gien klaegen over of et moet al wezen dat ze oonze tael wel es wat verhaspelen of oons alderdeegst Fries praoten laoten.

As d'r dan in de LC van 25 september een kollum staot waor in anhaeld wodt dat de wereldwiede taeltellers van Ethnologue in heur ni'jste uutgifte o.e. et Stellingwarfs in 2010 veur et eerst tot een *'echte tael'* rekenen, en dat - in een kollum van Berthold van Maris, in Onze Taal - tussen de rie-gels deur toeschrift an heur definitie dat een tael een tael is as d'r een Biebel in die tael is, kon ik et niet laoten om daor even op in te haoken mit de stelling in een stiekelig inzunnen stokkien in de LC dat de *'Biebel in et Stellingwarfs'* dan ok van een hogere odder is as bi'jglieks et *'Stellingwarfs Woordeboek'*, mit et ofslutende zinnegien: *Maar goed, ook dat heeft de Stellingwarver Schrieversronte nooit begrepen.* Ik vun dat wel een aorige en ok wel wat een provoserende stelling. Mar et venien zat in de stat daenk', want...

In de LC van 7 oktober krigt neerlandikus (*en mien now dan veurlopige ex-*) kammeraod Otto de Vent van diezelde kraante alle ruimte om daor op te reageren, en dat was niet misselik. Waor hael ik de brutaliteit weg om dat te vienen want ja, et is op zien minst een gotspe! Et Woordeboek is vule dikker en is baseerd op enquêtes en d'r is wel zestien jaor an warkt! Hoewel de Biebel *"... dat valt de heren na te geven, best leesbaar is..."*, is et in de ogen van Otto gien vergeliek. As et inzunnen stok niet veerder as tot hiere gaon was dan ha'k d'r best omme lachen en mit leven kund en zo'k et een aorig weerwoord op mien stelling vunnen hebben. Jammergenoeg hul et hier niet op...

In et stok wrift de neerlandicus mi'j woorden an die ik niet bruukt hebbe: *"Dat Bult de definitie van taal uit Van Dale meent te moeten halen pleit ook al niet voor zijn deskundigheid."* Ik hadde de Van Dale niet op disse maniere anhaeld en veural et tussenwarpsel *'ook al'* snidt mi'j diepe deur de ziel. Vervolgens mient Otto mit grote stellige te weten da'k et stok van Berthold van Maris in et blad Onze Taal vast niet lezen hebbe, wat vanzels grote onzin is want juist dat stok en et nog es weer anhaelen in een kollum van Fedde Dijkstra in de LC was veur mi'j de anleidinge van mien stelling. Et stokkien uut Onze Taal he'k Otto naotied as PDF - volslegen overbodig - ten bewieze toch mar even toestuurd...

Mit nog wat onsaemenhangend geleuter gaot de strenge schoelemeester veerder mit: *"Overigens moet Piet Bult ook maar eens ophouden met zijn geweeeklaag over de vermeende 'discriminatie' van zijn Biebel tijdens de sutelaktie. Ook het Stellingwarfs Woordeboek gaat niet mee in de 'krojen'. (...) Piet Bult, een cultuurtaal zoals het Stellingwerfs, is gediend van gebruikers die zich goed hebben laten informeren en het goede onderscheid weten te maken en zich vooral niet van een 'hogere orde' beschouwen."*

Now het disse Piet Bult sowieso al een gruwelijke hekel an dat *'moeten'* en is trouwens van mening dat die diskriminaosie deur de sSr wel degelik bestaot. Dat dikke woordeboeken en biebel mar onhaandig en zwaor binnen in de krojen, begriep ik vanzels ok wel. Mar de Woordeboeken staon bi'jglieks wel op de bestelliesten van de sutelaktie; de Biebel niet. Ok alle eerdere uutgiftes van mi'j/oons bin gienertied deur de Schrieversronte mitneumen in heur permosie. Tja, en a'k et now warkelik zo zwat/wit miend hadde, mar iene die me een betien kent geleuft toch grif niet da'k naost mien schoenen lopen zol omreden ik oons warkstok boven wat veur aander warkstok dan ok, plaetsen zol. En dan hewwe et altied nog over et perdukt *'et'* en niet over et persoonlike *'zich'* want dat is al hielemaole niet an de odder of is op zien minst een aandere diskussie.

pb

Ofscheid

Zonder op te draeven
kom ik vanzels nargens.
Mit op te stappen
gao ik argens henne.

Zonder an te kommen
kom ik jommes nargens.
Mit of te nokken
gao ik argens henne.

Zonder op te daegen
kom ik zeker nargens.
Mit op te krassen
gao ik argens henne.

Zonder an te kommen
kom ik wisse nargens.
Mit of te taaien
gao ik argens henne.

Et volle leven is
een kommen en een gaon.
Elks ofscheid is ok:
ik gao argens henne.

© *anne bult*

In 1995 stuurde Jannie D. uut Wolvege veur de Oolde Pookpries zoe'n 120 mit de haand schreven bladzieden in van een vertaeling van *'Bekende oude volksverhalen'*. Jannie het doe liekewel de pries niet wunnen, dat wodde Jan Oosterhof van Steggerde. In een brief van de *'Warkgroep Oolde Pook-pries'* wodde Jannie liekwels slim prezen veur heur wark en ze zollen et prachtig vienen as heur vertaeling nog es op de legere schoelen inzet wodden kon bi'j et vak Hiemkunde. Daor is neffens oons an now toe niks van kommen mar wi'j vienen de verhaelen ok best de muute weerd...

--.--.--

Karel, hertog van Kalabrië

Karel, de hertog van Kalabrië zat iedere dag in Napels om daor rechtszaeken of te haandelen. Uut angst dat de waachten niet iederiene binnenlaoten zollen, was d'r an de deure een belle maekt. Op een dag wreef een oold, maeger peerd tegen de mure. Et raeckte deur die beweging de belle. Die belle gong en rinkelde in de rechtszael. De hertog gaf kommedaosie om de deure eupen te doen. Dat wodde vot-en-daolik daon. En doe hinkte et oolde peerd de zael in. De raodsheren begonnen hiel luud te lachen. Ze sleugen heur op de kni'jen van wille. Iene van heur reup: *"Dat is de oolde knolle van Capece!"* Mar Hertog Karel bleef as ienigste slim ernstig. *"Weej'm wel,"* zee hi'j, *"dat de dieren ok recht hebben op gerechtigheid? Ik wil now drekt mit die meneer Capece te praoten. Laot him hier brengen!"*

Zoas de hertog wol, gebeurde dat ok. *"Waoromme,"* vreug de hertog an de man, doe die veur him ston, *"waoromme laoten jow je peerd zoe'n gebrek lieden?"* *"Wel, heer,"* zee de man, *"doe mien peerd nog jong was, was et een goed peerd. Ja, dat moe'k eerlik zeggen. Alder-deegst een best peerd. Twintig veldtochten he'k mit him maekt. Mar now is 't niks meer weerd. Dat kun jow toch ok wel zien? Ik moet him now veur niks voeren en daor he'k eins gien nocht an."*

"O, zit dat zo," zee de hertog, *"jow weren eertieds in dienst van mien vader. Is zo niet, meneer Capece?"* *"Jaowel, meneer de Hertog,"* zee de man onderdaonig. *"En,"* gong de hertog veerder, *"a'k mi'j goed herinnere, dan het hi'j jow mit weldaoden overlaeden. Jow bin goed beloond."* *"Dat is zo,"* zee de man doe. *"En willen jow dit aarme peerd, dat jow jaoren achterenneer zo trouw diend het, now honger lieden laoten?! Jow bin een ondaankber persoon, meneer Capece. Aanders kan ik jow niet numen. Verschrikkelik ondaankber! Breng et dier drekt naor huus en geef et een stal zo et heurt. En o wee, beste man, aj' et dier ok mar an wat ontbreken laoten!"*

Capece geheurzemde. Et peerd kreeg sund die tied een erensweerdig bestaon. Daor hadde et bi'j slot van zaeke zels eins veur zorgd. Disse edele hertog Karel is now in Napels een vergeten man. Ze weten alliend van him, dat hi'j in de duustere middeliewen leefd het.

Jannie D.

De smearlappen...

De smearlappen komme der oan !

Yn it ramt fan 'Fryslân Lêst Syn Toppers' wurde twa nijsgjirrige aktiviteiten organisearre, omdat it boek "De Smearlappen" op 'e nij ferskynd is. De programs binne unyk, dat wol sizze se wurde mar ien kear holden. De roman fan Anne Wadman joech in protte opskuor yn de sechstiger jierren...

foto: Anne Wadman

Lêzing 'DNA en Genealogy'

woansdei 24 novimber 2010

tiid: 19:30 - 21:30 oere

plak: Tresoar, Ljouwert

ynlieding + sneupersferhaal

tagong: fergees

It program stiet fanôf 1 novimber

op 'e webside: www.FLST.nl

Wa't nei ien fan dizze jûnen
komt krijt it boek fergees!

Noflike Fryske Jûn

woansdei 1 desimber 2010

tiid: 19:30 - 21:30 oere

plak: Bibleteek It Hearrenfean
ynlieding, lêzing, muzyk, ensfh.
tagong € 3,50 (ynkl. kofje en tee)

It program stiet fanôf 1 novimber
op ús webside www.FLST.nl

De aksje 'Fryslân Lêst Syn Toppers' is bedoeld om de
lju te ynteressearjen (wer) ris in Frysk boek te lêzen.

Sammie...

Wi'j kregen een riegel verhaelties van iene die in heur kienderjaoren en een hiel schoft daornao, in de Westhoeke woont het. Ze geven de warkelikhied an, zo zi'j die in de dattiger jaoren en in heur veerdere leven mitmaekt het. De verhaelties staon allemaole op himzels, bin oorspronkelijk mit de haand schreven en zullen zolange as de veurraad strekt bi'j toeren 'An de Liende' hongen wodden. De verhaelties bin schreven onder de verschoelnaeme: 'Sammie', *Verhaelties uut de Westhoeke*.

.....

Sunderklaos

't Is haost Sunderklaos en aankem zaoterdagmiddag komt ie in Nederlaand an. Vot-en-daolik wodt hi'j een kloon want overal kommen ze van alle kaanten, slim verwarrend veur al die kiender! En de moeders mar liegen dat d'r zovule hulpsunderklaozen binnen. Doe ik nog kiend was geleufde ik heilig in Sunderklaos en in die tied waj' zo bange in 't donker. Jow wussen et mar nooit waor as die man toevallig veur een raem staon kon te luusteren as d'r ok stoute kiender weren. Mien moeder kon in zokke tieden alle warkies van oons gedaon kriegen want awwe niet om liek wollen zol ze et an Sunderklaos vertellen!

Tussen oons huus en dat van de buren ston een oolde schure waor as de buren ark en branige in opsleugen hadden. Wi'j as buurmaegies mossen alle daegen de turfbak vol haelen veur de buurvrouw en brochten de bak bi'j heur in huus en gongen dan weer speulen. Zo ok tegen Sunderklaostied. We weren dan bange want et was om die tied hadstikke donker bi'j oons om 'e deure en we dusten et haost niet. Mit een buuslaampe in de haand gongen we dan in et duuster naor die oolde schure om de turfbak vol te doen veur de buurvrouw mar we knepen him as een oolde dief.

Op een keer doe we de schure inkwammen zaggen we een schaole staon mit daorin allemaol pepieren zakken. We gilden van angst en leupen zo hadde awwe konnen naor huus en hielendal van de riebeles vertelden we wawwe zien hadden. Dus Sunderklaos was daor west, dochten wi'j. De buurvrouw zee dawwe dat mar ophaelen mossen mar we weren zo benauwd en durfden daor veur gien goold meer henne. Nao een posien, mit de buurvrouw veurop, biwwe op de schure an zet mar we weren doodsbenauwd dat zwatte piet oons op 'e nekke springen zol.

Et bleek dat ze veur oons en heur kienders zakken mit lekkers klaorzet hadde. Ieder een zak mit sukelaopoppen, een taoipoppe en nog vule meer lekkere dingen. Dat was toch wel een grote Sunderklaosverrassing en al dat lekkers hewwe mit hiele kleine happies oppeuzeld. Et was et lekkerste wa'k ienertied kregen had. We geleufden nog jaoren in Sunderklaos. Wat zullen mien moeder en de buurvrouw een wille had hebben om oons. Ze hadden wel een groot sukses mit die Sunderklaosverrassing!

Sammie

Skieterke...

Gedichje ùit de Meierij...

Skieterke

Skieterke, skieterke,
vluug sodemieterke,
wè doede gij hier in men kaast!
Ge frit òn men boeke
en huist in de hoeke
Ge zet me mar enkelt tot laast.

Skieterke, skieterke,
lillek papieterke,
ge frit ongeziens, ongepaast!
Gij, blinkend witviske
van 't donkerste niske,
ongewenst' 'suikrige'-gaast.

Cor Swanenberg

Oproep...

Jan Koops docht dat dit een beeltien
was van de Noorse kompenist
Edvard Hagerup Grieg.

Wi'j kun et daor alliend mar mit iens
wezen en hebben et bescheid veur
waor deurgeven mit de kompelm-
ten van Jan.

Veur meer van zoksoorte vraogen
even een aemeltien naor:

info@stellingwerfs-eigen.nl

Pieter de Groot... (zie eerst et stokkien: van de redaktie)

"*Fryske humor hat glês yn 'e mûle.*", he'k es argens lezen en dat was mien eerste gedachte bi'j et stokkien van Pieter de Groot. Hoe en waor et eins begonnen is, geleuft de beste man wel mar de vlamme sleug veurgoed in de panne doe ze in Berkoop niks mit oonze biebel vandoen hebben wollen, neffens Pieter. Waor Pieter die wieshied weg het en - even veerderop - dat een aktiviteit eerst erkend is as d'r een stempel uut Berkoop op staot, is mi'j een raodsel. Oold-direkteur Pieter Jonker het ok wel es aandere zegd: "*Wi'j in Berkoop kun en hoeven niet alles zels te doen, as et mar gebeurt.*" Dat Berkoop et '*verpoft*' om oonze biebel te erkennen, neffens De Groot, vienen wi'j op himzels vanzels hielemaole niet slim. Wi'j hebben liever dat 'ie gewoon bruukt wodt, liekewel in de karken as in huus op 'e taofel, en daor hewwe gien stempel uut Berkoop veur neudig. Dawwe as '*locht*' beschouwd wodden, zo Pieter zegt, geleuf ik domweg niet. Ze uteren heur dan lichtkaans niet of aandere mar Bloemhoff lopt bi'jgliks wel mit oonze aktiviteiten te koop, o.e. in iene van zien laeste (mit)uutgiftes, '*Handboek Nederlandsaksische taal- en letterkunde*'. Awwe locht weren dan zol d'r linksomme of rechtsomme hielemaole gien andacht an oons schonken wodden en dat wodt d'r vanzels wel. En et kan in mien ogen ok haost niet aandere wezen as dat et heur in Berkoop bi'j slot van zaeke lieke dwaz zit as oons. Mar ja, echte Stellingwarvers basten liever as dat ze bugen. Mar Pieter de Groot het et niet helemaole begrepen, bin 'k bange.

Even veerder vaalt hi'j d'r over dawwe de veurige maond een '*schel- en stinkstok*' opneumen hebben in '*An de liende*' van een anoniem feguur. Beste Pieter, wi'j hebben de reden waaromme we dat doe opneumen hebben d'r in een '*noot van de redaktie*' onderzet. Domweg omreden de feiten uut dat epistel oons bekend veurkwammen en we et oons indaenken kunnen dat iene in een bepaolde funktie zit dat die d'r muute mit het en zette zien naeme d'r voluut onder. Dat zol dan as risseltaot hebben dat zoe'niene him stilleholen moet. Now, daor hewwe hier al genoeg van in de Stellingwarven. Je stilleholen mar iedere maond wel stiekem zitten te gniffelen en te gniesen. Wao'we dudelik uutleggen hoe dit gaon en kommen is moet Pieter et een betien verdri'jen mit zien insinuaosie: '*dat by har yn 'e brievebus rûgele wêze soe.*' Bespeur ik daor twiefel over..?

Et alderslimste komt nog want Pieter de Groot mient - as kraanteman - volstaon te kunnen mit et plegen van 'hoor' (*ik haw Sietske Bloemhoff frege...*) en et bi'jheurende 'wederhoor' wel achterwege laoten te kunnen. Bi'j een betien kraante die meer wezen wil as een roddelblad staot hier gewoonlik (*fig.*) de doodstraf op. En inderdaod, wat ha'k de beste man graeg zwat op wit zien laoten wild dat wi'j een aander bescheid op diezelve vraoge(n) kregen hebben as Pieter. En wat wa'k graeg mit him naor Berkoop toereden om et hiele verhael in ienkeer uut de wereld te helpen, as hi'j daor dan zo mit begaon is. Mar nee, de LC köst deur zien toedoen blikber liever veur roddel en achterklap. En krek as de roddelblaeden haelt Pieter d'r wat medestanders bi'j an (*anderen zeggen het ook*) mit et stokkien van Otto de Vent. Hi'j dikt Otto zien woorden nog wat an (verdri'jt die alderdeegst) deur te schrieven *dat Schrieversrontemitterwarker(?) Otto oonze biebelvertaeling - eufemistisch zegd - eins mar 'prutswark' vint*. D'r ston toch dudelik in dat stok van Otto dat hi'j et '*best leesber*' vun, beste man! In de laeste alinea het de op-en-top kraanteman De Groot et d'r bi'j slot van zaeke nog over dat dit oonze meniere wezen zol '*om de diskusje út de wei te gean*' en gefit oons nog wat wieze lessen over fesoen en zo mit. De diskussie zuwwe gienertied uut de wege gaon, beste Pieter en dat fesoen, zuwwe et daor now veerder mar even niet over hebben..?

pb

Bolding komt weer op verhael...

Goi'j allemoale,

Ie zullen wel denken, dat mannegien uut Canada leut mar niks meer van hum heuren. Ik kan wel mit allerhaande smoesies komen, waorumme ik een poose stille e'west binne, mar doar zal ik oe mar niet mit vervelen. Mar et giet echt nog wel aordig goed mit Geertien en Henke. Wi'j wordt allent een daggien older en doet wat kalmer an.

Wi'j hep't een gloepens mooie zomer had. Ik geleuve warmer dan al die vief en dartig joar dat we hier al weer bin't. Alle dagen zunnig weer en op tied een beuigien. De korte broek hef hoast niet uut e'west.

Now, oenze boeren kunde bin't ook best bliede mit et weer. Zat heui en parsvoer. De bouw net zo. Mais en sojabonen, die hier veule verbouwd wordt hef in joaren niet zo veule op e'bracht. Zulf he'k niet zoveule gruuntetuun meer, mar net wat zwarte stokkebonen mit e'neumen van mien schoonzuster uut Oavelte. Ik harre mar een stuk of tiene in de grond e'zet en ze greuiden en greuiden, hoaste boaven de dakgeute uut. Der mus een ledder an te passe komen um der bi'j te komen. Oenze buren en de kiender he'w goed kunnen bedelen.

Ik zal oe wel ies verteld hebben dat wi'j now in een klein dorpien wonen: Palmerston. Um oens hen is et plattelaand mit een bulte boeren, veule Nederlandse immigranten, verscheiden ook uut de buurte van Moppelt weg. Wi'j hebt hier een Christelikke Gereformeerde kärke. Een half uurtien varder bin't er nog twi'j en ook nog een Hervormde. Hai'j noa ien van dissen goat ku'j noa de dienst nog een bulte Fries en Dreints heuren proten deur de olde luu zoas Geertien en ikke.

Ook hew hier een Christelike legere schoele, waar kiender van dat zelfde volk noa toe goat.

Ik wol nog eem wat kwiet waar hai'j misschien bi'j oe ook al wat van heurd hept. Een tien joar terugge bin wi'j hier op et dorp noar een burger huzien verhuusd. Daorveur woonden wi'j op een boerderi'jgien mit een twintig bunder laand. Dat bewarkten wi'j zulf niet mar meinsen die uut Gelderlaand kwamen harren et in gebruuk.

Het huus was wel geriefelik mar Geertien wol wel wat moderner en wat dichter bi'j winkels en zo wonen. Now wol et net zo ween dat er een joartien geleden een huusholding uut Frieslaand hier vlakbi'j neer estreken was: Joop Zuidema en zien vrouwe Marja waren mit zeuven kiender op een kiepenbedrijf belaand. Ik geleuve dat ze veur de tied argens in de Friese wolden boerden mit melkvee.

Het was niet lange veurdat ze ook iens bi'j oens kwamen. Van et ien kwam et aander. Oens spullegien lag op et zelfde grintweggien as die van heur en ze gaven an et wel te willen kopen um een geitemelkerijje te begunnen. Noa wat hen en weer geproot waren wi'j et al gauw oaver de pries iens en kreeg Geertien heur zin.

Veur dat alles in kannen en kruken was zagen wi'j Joop en zien vrouwe netuurlik nog verscheiden moal. Ook nog wel noa oenze verhuizing, mar lieverloa worde dat minder. Mar uut alles bleek dat et de Zuidema's goed gung. Ze harren al een nije kiepeschure bouwd en ook net nog een ni'j woonhuus.

Groot was oenze schok toen wi'j veurige weke van een aandere olde buurman een telefoontien kregen mit et berichien dat Joop lillik te passe west was. Hi'j har een speur e'graven veur een waterleiding noar een schuurtien toen opiens de grond gung schoeven en boaven op hum vul. Ze hept wel mit man en macht e'graven, mar te late. Nog mar ien en vieftig jaor. De groeve was disse weke in de Deupsgezinde Karke woar Joop olderling was. Der bin't een bulte mooie woorden e'zegt, mar Marja en heur kiender mut zonder hum wieder, en dat zal best zoer ween.

In de volgende Liende wi'k ik oe weer vertellen oaver mien oorlogservaringen toen ik mit mien volk en twi'j oldere breurs op een boerengedogien achter in et laand, niet varre van et Moppeler ziekenhuus woonde. De leste keer, in de Liende van juni, ha'k et oaver de tied dat Moppelt bescheuten worde en dat et arg gevoarlik worde veur oens umdat wi'j net in de vuurlinie schienen te liggen. Mien va en buurman Freins vunden dat et rieten dak op oenze boerderijen makkelik in braand kun komen. Niet varre van oens was er al iene in de fik e'goane.

Daorumme besleuten zi'j et vee noar buten te loaten en zulf oaver de Riestbrugge noar een zwoager van Freins te vluchten. Die man woonde veur op de Laankerst, een klein uurtien lopen bi'j oens vandoan. Et was al noa zeuven toen de karavaan mit peerd en wagens, fietsen en zuks op weg gung. Wi'j heb't toen nog wel ien en aander mit e'maakt mar daor za'k oe de volgende moand oaver vertellen.

Tot zo varre, allemoale goed goan van
Geertien en Henke

From The Cradle To The Grave

**Sittin' in the bus depot watchin' people pass.
People chained down to the lowest class
Mostly all drifters on the road just like me
Poor 'n lonely slaves who'd like to be free
Declined and enslaved
From the cradle to the grave**

**They hustle luggage and wait in their lines.
As they search for fortune they all hope to find.
A boy playin' pinball what will his future be
Lost in a world of his own and blind to see
Rejected and depraved
From the cradle to the grave**

**But as long as this earth shall turn
It's of nobodies concern
Born to be poor born to be a slave
Ignored from the cradle to the grave**

Jan Mateboer

Ellige Hendrik...

Verklaoring an de lezers...

Ellige Hendrik is iedre Zaoterdagmiddag, aargens tussen 12 en 13 ure, te belustern in het radio-programma Aksent van RTV Oost. Een skrowerd zo ezegd. De skrierversbond Overiessel gaf in 2007 een opdracht mee om in de geest van Ellige Hendrik iets op papier te zetten. Now is et wel de bedoelinge dat dit op een nogal opsternaodse en een beetje skrowerige meniere wordt elezen. Gao joe te buten maar vien ie dit maar niks, dan slao ie dit gewoon over.

Oe ellig is Endrik?

Now is er de leste tied veule te doen ewest over et onderwies. Te veule lesuren maar waor dan de vri-je uren ook bi-j bin en dat is iets waor gien meensekiend wat an ef. Ja... en dan, en dan mot er protesteerd worden deur de skoelgaonde jeugd waorvan er legio onder bin-n die niet iens weten waarveur ze de straote op gaon. Rotzooi maeken, kom op volk, rotte peren gooien en mit tomaten smieten. Mooi is dat eur, dat za-k joe vertellen.

Het lesgeven wordt ook al zo bekritiseerd. De rekenmezienties winnen et van de harsens. Dan is die methode van Bartjens elemaole niet meer te vatten. Mien grootvaeder zol zo, zonder papier te gebuiken et antwoord weten op al die sommen zoas Bartjens et veur-skreef. En ikkezelf dan zu-j zeggen. Now, ik mot eerlijk wezen, ik heb et liever te doen mit letters as mit ciefers, zoveule geleerdheid is veur mi-j niet weg elegd. Die getallen krioelen mi-j deur de kop en dan bi-j het begun en 't ende zo kwiet. Maar, het zol elemaole niet zo raor wezen om de methode van vroeger opni-j in te voeren. De plaetsnaemen opdreunen, Groningen, Hoogezand, Sappemeer en zo maar deur. De grote en de kleine Soemba-eilaanden, Java, Sumatra, Borneo en Celebes, enz. enz.

Olderwes!!! Ik eure het al roepen. Ol daor a.u.b. mee op!!! Olderwes? Waor bin al die professoren, doktoren, advokaoten dan mee opegreui-jd zeg ik joe. Now dan. Allemaole geleerden en neem dan het volk dat een vak leerde op de ambachtskoele of in de huus-oldscoe, het ambachtvolk, waorvan er legio bin-n die ook nog op een aovundskoele de kennis vergrootten. Koem daor now ies omme en leg dat de jeugd van tegenswoordig maar ies uut. Te veule lesuren? Poehhh, 't zol mi-j wat. En wat daenk ie van de ritties naor de avundcursus op de fietse of motorfietse, en in 't donker, en deur weer en wiend!!! Olderwes!!! Ik eur et joe al roepen, ol daor a.u.b. mee op.

En wat ook zo duvels mooi was in die tied, er wurde alleen Nederlaands of in de streek-taol espreuken. En dat is now precies waor ik et over wil em-m want... over niet al te lange tied overheerst de Engelse taol. Het Nederlaands wordt net as de streektaol verkwaanseld. Elemaole verkwaanseld. De ankondigingen van televisieprogramma's doen hier ongenaodig an mee. Neem now b.v. *'Dancing with the staars'*. As ze zo graeg willen, now zeg dan toch: Ik wil wel mit joe daansen !!! Wel nee, dat mot in 't Engels worden an-ekondigd. *"Doe joe wannebie e popstaar!!!"* Och lieve tied nog an toe. Een popster, wat moe-k mi-j daor toch bi-j veustellen en ik wil 't ook niet weten ook, alleen al omdat dat volk zo verduveld groos is. Eigenwiezigheid, dat is 't.

Dat is now de kwestie, wat zeg ik, “*That is the kwestie*,”. O hemel, bewaer mi-j en de kwestie is, dat het zo gestaodigan maar deur giet. Kiender nog an to!!! Waor mot dat en!!! O nee, *kids* nog an toe!!! 't Liekt naargens meer op. Wi-j moeten enaander toch kunnen verstaon.!!!

Ik zegge 't joe nog een keer, as ier gien protest op komp, is ook de Nederlandse taal opeslokt in de ienheidspot. Iene grote Engelse bri-jpot. En wil ie dat!!!??? Ik zegge wil ie dat!!!??? Now ikke niet Ik wordt hier zo meraekels zat van. Zo deinserig van in de peinze. Ik heb hier maar ien woord veur: Bah!!! En veur de tweede keer nog ies, Bah!!! Bah!!!

Femmy Woltman-Groen, Gieteren

P.S.: Ellige Endrik is mit oldejaorsaovund op RTV-oost te belustern en te zien waor hi-j zien galle weer ies kan uutspi-jen. Trouwens, dit mot ezegd, hi-j is een heel aordige, antrekkelijk, vrendelijk ogende jongkerel eur. Ie moggen ies een hekel an um kriegen.

Gedichje ùit de Meierij...

Ossekùpke

Ossekùpke, oksterbolleke,
wè zedde in de weer!
Kleurebùlleke,
rond druk drùlleke,
wè gòdde toch tekeer!

Ossekùpke, oksterbolleke,
ès gij mi 'twieteriet'
ons bèrreke komt bevolleke
en dur de takke schiet..,

zó geeligbruin en raos en wit
en dan zónne lange start!
Dan zie'k 'n veugelke mi pit,
en 'n beesje nor m'n hart!

Cor Swanenberg

Postboden...

Postboden.!!

Vanmorn heurde ik bi-j oons de brievebusse rammeln. Ik zagge uut ut raem de postbode loop-n. Een jong maegien van een jaor of twintig of nuum ie dat tegenwoordig een postbodinnegie...

Dat deed mien gedachten terrogge gaon naor toen ak zelf nog bi-j de weg leupe as postbode (zo'n viefendartig jaor geleden, nouw denkt iederiene da'k al heel old binn maor ik binn op mien vieftiende al begonnen bi-j de post dus dat vaalt nog wel wat mit).

Vrouwen bi-j de post dat was onmeugeluk in mien tied dat was ut zelfde as vleuken in ut Grieks. Een brief was in die tied net staatsgeheim. Ie mossen helemaole naor Den Haag om de eed of te leggen daj niks verder sollen vertellen van wat aj zagen of heurden tiedens oen waark.

Der is heel wat veraanderd in de loop der jaoren. Naodat ze de brievebussen an de weg e-zet hadden was ur eigenluk niet zoveule meer an. Ie hadden gien contact meer mit de meensen. Doardeur worde ut zo'n kolde bedoening. Veur die tied nam ie van alles mit veur de klaanten, de AOW, ie nam brieven mit naor ut postkantoor der waarn postbodes die vulden belastingpapieren in zo dat die direct weer mit terrogge konden. Der waarn ur bi-j die lazen de brie-m veur omdat die olde meensen de leesbrille niet konden vienden of ur helemaole gien iene hadden uut zuunigheid, want dat waarn ze op ut plattelaand.

Onderweg kreej soms eten, ie schuuven zo an tussen de middag. Bi-j olde meensen waor aj AOW brachten, kreej soms een sigarettien veur de muuite. Die was zo old en dreuge, dat aj um an steuken ie direct joen hele kop in de braand hadden staon. Ook hek wel ies heurd dat iene van de postboden de pette kwiet was en dat ze die laeter weer terrogge vunden op de slaepkaemer onder de dekens (die hadde waarschiynluk mit wat anders e-hulpen). In de buutengebieden zie'k ze nouw mit auto's rondrieden. Dat was in mien tied een doodzunde.

Ik weete nog da'k een keer op een zaoterdagmorn mit mien eigen auto rond ging op de Duun in Blokziel omdak niet zoveule post hadde en ut stormde en geut van de reeg-n (de Duun da's een groot en kael gebied in de buurt van Jonen tussen Blokziel en Vollenhove bi-j ut stoomgemael; eefies veur de meensn die daor niet zo bekend binn). Toen 'k terogge kwam op ut postkantoor hadden ur al drie meensen e-belt wat dit nouw toch wel weer was. Een postbode in een auto! Klopte dit wel (zie wussen waarschiynluk niet beter en ut was niet altied kwaojegeid).

Maandags mos ik bi-j de directeur koom-n omdak mi-j onverantwoordeluk hadde gedraegen tiedens mien waark. Ur had van alles kunn gebeurn. Dit mos niet weer gebeurn want dan kree'k ontslag. Wi-j hadden een directeur die leup soms mit in de nachtdienst om de post te controleren of ur wel genog postzegels op de brieven zat. En as hi-j dan weer wat e-vunden had dan was hi-j dol gelokkig. Dan kon hi-j ur strafport opplakken. Dan was zien hele nacht weer goed.

Ik mosse op oldejaorsamend om kwart over tiene nog een kraante wegbrengen die gien meense las en waor laeter bleek ook nog stiekum een brief tussen de regels in e-schreven stond, wat natuurluk een postzegel scheelde en wat ze waarschiynluk al jaoren deden (en wi-j maor denken wat mot die man toch mit een kraante uut Australie). Ja die meensen binn dood. Ik kan ut dus gerust vertellen maor destieds woonden ze wel een heel ende van ut postkantoor argens achter op De Bult en daor was ut 's aoms stikte donker en ut was zeker drie kwartier fietsen henne en terrogge. Dus mien oldejaorsamend was bedorven en die van mien vrouwe ook want die vond ur ook niks an dak niet thuus was op zo'n aomd.

Ook hadden wi-j oonse vaste koffie-adressies. Daor drunk echt iederiene koffie, de bakker, de melkboer. De controleur van de hondebelaasting van de gemeente hoefde geliek niet verder want die kreeg zien informaatie ter plekke an taofel en kon ut zo opschrijven (zo van: "*B-ij de Wagt op 44, die hef twee honden en daornaost bi-j Leffers op nr 45 daor is de hond onder de trekker e-keumen en ik geleuve dat ze nog gien ni-je hebben.*") Over sociale controle e-spreuken. Ie konn nog gien wiend laoten of zie wussen ut.

Ook kreek nog al ies de vraege of wi-j bi-j sommige adressen ook niet wollen koffiedrinken want die dochten dat ze ur rieke van sollen worden. Maor toen a'k vertelde dat ut old papier, liefdewaark was toen hoefde ut niet meer (al kochten wi-j mit speciale feestdaegen altied wel een cadeaugie veur oonse koffie-adressen wat wi-j dan mit zu'n allen bealden).

Ook namm wi-j nogal ies de aanvraoge van sommigen veur de kienderbi-jslag mit. Maor dan zaat-n ze oe de aandere dag al weer nao . (Waar toch de kienderbi-jslag bleef, a'k hum wel ineleverd hadde.) Ik sol zo nog uurn kunn vertellen. 's Winters deur de sni-j in weer en wiend tegen de wiend in mit de fietse op de nekke over de Wetering helemaole naor ut ende van Weteringoost, terrogge over Neederlaand.

Ja der is veule veraandert in de loop der jaoren maor mischien is ut ook wel beter zo want meensen binn toch gien pakezels.

Harm Cramer

'n Bitje Lând van Kuuksen humor

Opa lit beheurlek ziék op béd en heurt zien kliëndochterke zégge: "'t Is hél èrg mit opa, want héj kan nie mér nor de plee."

Ruupt opa mi wa moeite: "Dè kan 'k nog hendig, mar ik raok niks mér kwiet!"

Chris Kerkhoff

Mien Giele

Ik kwam 'heur teûg'n om een uur of zeum'
Ze keek naor mi-j en ik kon 't neet geleum'
'Eur korte rokkien waeide wulps in de wiend
'k-Zee pas toch op veur blaosontsteking kiend
Maor ze zee 'k-doet allennig veur oe mien Giele

*En 't ging as volgt
Van één twee drie
Liefde rechtreeks uut 'eur ziele
En ze zuchtte en ze zee
Oh mien Giele Oh mien Giele*

Ik nam 'eur mit noar de wal en daor in alle rust
'Ek 'eur innig maor ook vol vuur 'ekust
Maor zo as 't gaot kwaam van 't-ene 't-aander
En toen deun wi-j 't zomoar op ene mit mekaander
Maor ze zee 'k-doet allennig veur oe mien Giele

(refrein)

Veule jaor'n laeter 't-was geleuf ik op de maark
Zie'k een maegien loopm ze leek 'eel staark
Op mien eeuwig laank verdween' lieve kiend
En ook 'eur korte rokkien waeide in de wiend
En ik dorste neet te zeg'n, ik bin oen vaeder Giele

Dat kon ook neet want ze wus neet van 't-geval
wat zich destieds of 'espeuld 'ad op de wal
Ze was vaste neet older dan achttien jaor
Maor z 'ad mien oôg'n en mien zwarte 'aor
En ik dorste neet te zeg'n, ik bin oen vaeder Giele

(refrein)

Jao z'adde mien oôg'n en mien zwarte hoar
Moar ik dorste neet te zeg'n, ik bin oen vaeder Giele

Giele van de Kaampe

Poep en Pis...

Poep en Pis

(h' uut 't dagbook van een zieke troubadour)

Een verael mit disse titel mot al wel 'oaste een broodje-poep-verael worden en leiden tot de alom bekende onderbroekenlol. Een plat verael dus, goodkoop. Oen Troubadour 'ef dus ook lange oarzelt of hi-j de stoute skoenen an sol trekken dit an 't papier too te vertrouwen. Noa ampele h'overwegingen 'ef hi-j echter besleuten om het wel te doen en wel 'ierom: dit soort belevenissen speulen zich h'oaf in een dermoate noargeestige tied en omgeving dat sie ondaanks de platvloers' eid tot kortstondige oplochting kunnen leiden, vandoar.

Wi-j skriêm een naacht in augustus in 't Sofia-zieken'uus in Zwolle, h'oafdeling B4. 't Kae-mernummer is mi-j tot op dit moment onbekend, doar ik veur de zoveelste keer ver'uusd bin en volledig gedesorienteerd en verbonden an allerlei slangen en apparooten, 'ekluusterd an mien bedde, letterlijk en figuurlijk de weg volledig kwiet bin. 't Is een éénpersoonskaemer. Een paer daeng' 'eleden h-ek een zwoare operatie ondergön mit de, in ver'olding tot de ernst van de ingreep, vuus te lichtzinnige naeme: *Wippel*. Ik kon 't woord in 't begun neet eensen h'ont'ollen, omdat 't veur mi-j niks medisch 'ef. Ik denke bi-j dat woord steeds weer an paddestoelen en kabouters.

Ik zee al; 't is naacht. Omdat de chirurgen vanalles an mien organen verplaatst 'ebben is mien spi-jsverteringskanaal volledig stil'elegd. Zondevooding en infusen zorn'g' veur 't in staand 'ollen van de voodingstoofoer. Dat betekent dat de h'oafvoer zo langzoamer'aand weer op gang mot koôm. Dat geldt overigens allent veur de ontlasting; de urine goat van-zelf via een katheder. Al meerdere moalen h-ek h'andrang 'eveult, moar zunder resultaat. Now is die h'andrang 'eftiger en 't lek mi-j tied om een zuster te bellen. Zusters, en trou-wens ook broeders, bint 's naachts nog liever dan overdag. Ze lopen dan ook mit een laampien. Sie is er zo. Ik leg 'eur h' uut dat ik 't idee 'ebbe dat 't zo var is en ze wet precies wat a-k bedoole.

"Denkt u dat het zo zal gaan of zullen we voor de zekerheid er een klysma bi-j doen, meneer Buisman?" Sie zeg 't alsof ze achter de toonbaanke van een delicatessenwinkel stoat en van mi-j een antwoord verwaacht in de traant van: *"Nou graag en kunt u het even inpakken; het is voor een cadeautje!"* Sie 'elpt mi-j van bedde oaf en lat alle slangen en slangechies dusdoanig langs mien lichem lopen da-k makkelijk op de gereedstoande postool plaes kan nemen. Ik 'eb gelok dit keer. Op disse h'oafdeling beskikt men over twee soorten postoolen: mit groot en mit klein gat. Ik 'ebbe now de grote. De slang van de katheder zit nogh'al strak en ik goa verzitten om 'om wat meer ruimte te geêm. Ondertussen pakt de verpleegster de spuite veur 't klysma h' uut en frag mi-j weer eêm te goan stoan. Sie dient mi-j op subtile wi-jze 't klysma too. Omda-k neet in stoat bin te stoan zak ik directs weer op de postool.

"Probeer 't even te laten inwerken door uw billen flik tegen elkaar te knippen, meneer Buisman, ik ben zo weer terug." Deur 't raem kiek ik h' uut over een donker Zwolle. Er is gien spraeke van inwaarken, want vri-jwel onmiddellijk veul ik de h'andrang omsloan in beweging en een enorme vreugde ma-k zich van mi-j meester; 't wil! Enorme oplochting.

Boômdien is 'iermit de cirkel rond en 't bewies doar dat 't 'ele spi-jsverteringskanaal weer functioneert. De zuster klopt netties an veur dat sie weer noar binnen komp.

"En?" Sie vrag 't mit een verwaachtingsvol gezichte. Ik 'ef triomfaantelijk twee doêm' in de locht en let doarbi-j eêm neet op de lengte van de slangechies van de infusen, zodat de 'ele instrumentenpoale bi-jnoa omdondert. Mit 'eur zaklanteerntie skient sie wat bi-j richting postool.

"Ik geloof toch, meneer Buisman, dat het niet helemaal goed is gegaan." Ik skrik doarvan en probeer direks 't tastboare resultaat te inspecteren deur mi-jzelf op te drokken an de leunings en achteromme te kieken... Deur 't grote gat van de postool kiek ik tot mien ontsteltenis noar de plekke, waoras 't resultaat van mien poging verspreid op de grond lig. Er ontbrek een po in de postool...

"Is niet erg hoor, meneer Buisman, als u het maar kwijt bent." Onveurwaardelijk begrip stoat veuran bi-j 't verplegend personeel, geweldig!

'Oe aandere is dat bi-j de doktoren, getuuge 't "pis"-gedeelte van dit verael. Omdat noa 't verwi-jderen van de katheder nog een tietien de zogenaemde vochtbalans van de patiënt bi-j'e'ullen mot worden, wordt een flesse in een 'older an de bedraand 'e'ungen, waarin 'epist mot worden om laeter de 'oeveel'eid te kunnen meten. Zo ook bi-j mi-j. Trots h-ek disse naacht een 'ele flesse vol'epist. Om een beetien de rest van dit verael te snappen is 't noodzaekelijk te weten da-k een ietwat h'oafwiekend bedde 'ebbe i.v.m. mien lengte; een supersonisch, spiksplinternei-j bedde mit elektronische bediening. Een knoppie veur elke staand en beweging. De dienstdoonde arts is doarvan nog neet op de 'eugte as hi-j mi-j inspecteren wil op sien morng'ronde. Disse, wat om'oog'evullen en vuus te jonge, dokter komp mit een 'eel gevolg an verpleegsters en aandere mitlopers die zich om 'om 'enne groeperen.

In de veronderstelling dat hi-j mit een gewoon deursnee bedde te maeken 'ef, wil hi-j 't voetpedael gebruiken om 't bedde omhoog te doon, zodat hi-j mi-j beter betasten kan. Mit een onverskillige en krachtige trap op de plekke, woaras hi-j 't pedael verwaacht, lanceert hi-j mien vol'episte flesse die h'uut de 'older springt en sien in'old over 't 'ele gezelskap dot regenen. Doar noa spat de flesse mit de rest van de in'old op de vloere h'uuteen. Dan doodse stilte. Gienene durft ook moar te giechelen. Ene van de verpleegsters verbreekt de stilte mit: *"Dit is nou zo'n nieuw bed, dokter!"*

Een aandere zuster komp mit een dook en begunt de natste plekken op de dokter h'oaf te dreung'. Er kan bi-j 'om gien lachien oaf... an'etast in sien onantastboare image... gerechtig'eid. As de map mit mien gegeêms ook is h'oaf'edreugd verlat meneer de dokter mien kaemer mit sien gevolg achter zich an. Een beetien sociale voardig'eid sol zo'n man toch neet misstoan. Hi-j kan nog 'eel wat leren van 't verplegend personeel. Iets over poep en pis bi-jveurbeeld.

Boer zocht vrouw...

Boer zocht vrouw

Elkeniene was et d'r over iens, et wodde neudig tied dat Wieger an de vrouw kwam. Zoe'n man alliend op een grote boerderi'je omme te proezen, dat was niks weerd. Niet dat Wieger gien goeie boer was, och heden nee. De beesten en de stalleboel zaggen d'r prima uut. Ok om huus was et netties opruumd, mar je mossen niet in et veurhuus kommen. Et was dat Saakje, de jongste zuster van Wieger, d'r zo now en dan even deur gong, eers was et hielendal een smeerboel wodden. Ien keer in de veertien daegen verschoonde ze et bedde en nam ze de wasse mit. De badkaemer en et husien kregen een beurt. Ze gaf Wieger et leksum, hi'j mos de boel wat bi'j holen, mar dat was tegen dovemansoren zegd. Wieger zag et huushoodelik wark niet.

Now moej' niet daenken, dat Wieger gien vrouwludevleis hadde. Hi'j hadde een keer of wat een hiel aorige vrundinne had, mar doe leefde zien mem nog en die hadde om de ien of aandere reden, hieltied wel wat op et maegien an te merken. De rokken te kot, et haor te laank, een gat in de haand en gao zo mar deur. Gien riegelrechte kretiek, mar hiel vaeke een verdwaelde opmarking. Ze kon dan zo fienties zeggen;

'Wieger, mien jonge, hej' wel zien dat ze al weer een aander jurkien an het? Et is mar goed dat heur bienen et locht velen kunnen, want mit die kotte rokken van tegenwoordig...' Of, 'Ik begriepe warkelik waar niet waaromme as die jonge dingen in zokke strakke broeken lopen willen. Moej' now toch es kieken. Ie kun gewoonweg liplezen.'

As ze zoks now mar vaeke genoeg zee, dan vun Wieger op laest ok dat ze geliek hadde. Now was et al weer een joar of viere leden dat zien mem wegraekte en zo staorigan was Wieger d'r in verroest.

De kammeraoden hadden de koppen bi'j mekeer steuken en doe et neudige bier van plak veraanderd was, hadden ze besleuten om Wieger veur de vuuftigste jaordag een 'date' te geven. D'r wodde een adverteensie in de kraante zet onder de kop, -Boer zocht vrouw-. Ze hadden een peer aovens wille mit et uutzuken van een in heur ogen geschikte kandidaat.

Wieger keek al wat mal, doe hi'j op zien jaordag et kedo uutpakte en d'r een foto van een him onbekend frommes te veurschien kwam, mar hi'j leut him niet kennen en speulde et spullegien mit.

Vandaege is de grote dag. Wieger zit d'r wat oongemakkelik bi'j in et zwatte pak. Et jassien zit him spannend om de boek. Hi'j kan 't ok niet los dregen, want dan vaalt et vusen te vule op, dat de kneupe van de broek niet meer dichte gaot. Wieger het een entien touw deur et kneupsgat haeld en zo en euvel verhelpen. Hi'j plokt wat an de strik omme. Bah, wat zit dat ding strak. Wieger krigt et d'r benauwd van. Saakje hadde geliek, doe ze him anraodde om een ni'j pak te kopen. Waaromme is hi'j ok altieten zo koppig? Mar ja, zoe'n pak is niet veur niks, en wanneer dreegt hi'j zoks now?

Even prakkeseert hi'j d'r over om mar op huus an te gaon. Mar dat is toch zien ere te nao. Hi'j hooft de deure goed in et oge. Al een keer of wat is d'r een vrommes in kommen, dat wel wat vot hadde van et wiefien op 'e foto.

D'r zit een hiele groep vrouwlu om de grote taofel. Ze kwekken as een hokke mit kiepen. As de deure weer los gaot, wet hi'j et geliek. Et vrommes dat now in de deureupening staot, dat is ze. Dat is 'Heleen'. Heur ogen gaon zukende deur et lekaal. Wieger komt half overende. De rooie roze hangt d'r wat suterig bi'j, mar hi'j stikt et bloempien as een vlagge omhogens. Even slat et hatte him een slag over. Wat zicht ze d'r prachtig uut. Krek zoas ze schreef, is ze lang en slaank. Et kestanjebrune haor glaanst in et laampelocht. Ze lopt naor de bar, en rommelt wat in et tassien. Wieger wil heur kaant oplopen, mar dan komt de ober mit een blattien mit daarop een koffiekop zien kaant op.

'Meneer, van die vrouw daor,' zegt hi'j en et blattien belaaft bi'j Wieger op et taofeltien. D'r ligt een briefien onder et paantien. As de ober him ommedri'jd het, voolt Wieger et eupen.

-Bi'j naoder inzien, toch mar niet.- leest hi'j.

As hi'j opkikt is de vrouw verdwenen. Hier zit ik now, daenkt Wieger, honderdtwintig kilo schone an de haoke, mar vanoavend bin 'k weugen en te licht bevunnen.

Roely

'n Bitje Lând van Kuuksen humor

't Jungske meug van de buurvrouw mit-éte. "Tòntje, lust' ok wa lekkere champejons?" wòrdt 'm dör de vrouw des huzes gevraagd. "Neeje" zét Tòntje, "die hoof ik nie! Want mien oudste bruur hét ok 's paddestuul gegéeten en nou zie ik d'n oudste! "

-.--.-.-

'ne Pruvert in't kefé héft zien glas en zét: "Zòlang as dizze jonge nog vérs schuimt zal 't gèld in mien knip nie verschumele! Dus, zuuk daor binne mar vast 'n moi plekske, want 't kos daor vanoavend nog wel 's druk worre! Proost!"

Chris Kerkhoff

We hé'n 't vort vörgoêd gehad!

('ne smartlap ... of 'ne lap smart ovver Linden béj Kuuk.)

Weg zien nou de mojje lienden uut Liende
't is triest dè'k 't oe hier vol weejmoed zég
Mar 't Meent is vort vör alzeléêve wég!
Wa ge nou ziet is hél veul gaoter mi waoter:

Kletsnat!

Waor eurst de zwart- en de roojbonte
In de grune wéije te graoze stonne
Daor hébbe ze veul zând en grind gewonne.
't Is nou 'ne mi waoter gevulde kraoter:

'n diêp gat!

Want mi baggergréêj en mi schiep
Naome ze zând en grind op sleep
En âchter liête ze 'n gat mi waoter
Tja, d'n boer zit nou mit 'ne kaoter:

gen kat!

Waor héj zienen dag nao dag invulde
En waor de háskes en keniêntjes spulde
Heurde nou veul hêrrie en eëndegesnaoter:

en gespat!

Waor ge 't grune gras en de mais vort mist
Wördt noû mi bote gefést en gevist.
Dör toeristevolk mi 'nen hoop theater...

uut de stad!

Och, wa ging 't toch vlug
't Lând kumt noit mér trug!
Dè hêwwe vörgoêd vort:

gehad!

Chris kerkhoff uut Kuuk

Taeltuun

Vuuf wat minder bekende woorden uut et Stellingwarfs (Haand)Woordeboek:

- bestellerig** - geneigd anderen op te dragen, te commanderen
bestig - best, prima, bestig, vaak als antwoord op de vraag hoe het gaat
beteuten - roddelend praten
betiemen - in betiemen laoten z'n gang laten gaan, laten betijen
Betje - in Tante Betje kriegen e.d.: gaan menstrueren

In Rune ebbe se naarms spiet van.

(In Ruinen hebben ze nergens spijt van.)

het spijt me - à mio dispetto - es tut mir leid

Een schoft leden zat ik in et zunnegien en uut de wiend nog es wat in et Proefschrift van Henk Bloemhoff omme te blaederen en vul mien oge op de uutspraoke (blz. 72): "*Zo heeft Sassen 1953:112 de indruk dat 'spieten' (spijten) in het Ruinens niet een 'echt dialectwoord' is.*"

Mien eerste gedachte: wat is een 'echt' en wat is een 'onecht' dialectwoord? Wat is sowieso een 'dialectwoord'? Meerstal wodt een woord een dialectwoord nuumd as dat woord uut een aander taelsysteem komt en in et eigen 'plat' verbeugen wodt. As dat 'spieten' in et Runes dialect dan gien 'echt dialectwoord' wezen zol dan zol et een echt 'eigenwoord' of 'lienwoord' wezen? Ik gong vot-en-daolik naor de biebeltheek in et hatte van de 'Neddersassen' en vun daor al rap dat et 'spieten' al sund jaor en dag gewoon een leeg-saksisch woord is, dat et (daoromme) ok gewoon tot et Runes-eigene heurd en dan inderdaod ok gien 'echt dialectwoord' van Rune is. Zo kuj' wel vanzels wel ankommen, en nuum alle woorden uut oons prachtige Stellingwarfs Woordeboek mar op en nuum ze gien 'echte dialectwoorden'. Of zo'k d'r niks van begrepen hebben?

Waor komt dat 'spieten' eins heer?

Veur zoveer ik in de gauwighied naogaon kon is et - krek as et 'spietig' - een Duuts-Italiaanse verbastering van et Latiense '*dispettare*'. In et Engels heur ie et '*dispite*' (nietegenstaande) d'r nog in deur klinken. In et Duuts is et via '*spyten*', '*spiten*' en '*spîten*' nao lange tied verbeugen naor et '*leid sein*'. Et Stellingwarfs het daor '*lee*' (ok wel: lie) van maekt. Dat vien nog weeromme in et '*lee-anzeggen*' deur de '*leezegger*'. Et Nederlaans is deursleugen en het d'r alderdeegst '*leedaanzegger*' van maekt. Et '*spiet*' is tot '*leed*' verwodden. Vandaor dawwe nog altied in een protte rouwadverteensies de riegel "*Et spiet oons mit leedwezen...*" Rond Bremen koj't dislange ok nog wel tegenkommen: "*Et spitet mi...*" en "*Es hat ihm sehr gespietet*".

Mar kiek uut, vergis je niet: in et echte Stellingwarfs is een '*spietig maegien*' een mooi maegien...

Rilke (35)

René Maria Rilke is op 4 december 1875 as een zeuvenmaondskind in Praag geboren en op 29 december 1926 wegraekt in et sannetorium van Val-Mont sur Territet, an et meer van Genève vlakbij Montreux in Zwitserlaand. Hij was iene van de belangriekste lyrische dichters in de Duutse tael.

Dit bin een serie vertaelings van et Rilke-projekt in 2007 van et Deltion College uut Zwolle. Van dat projekt is een bundeltien mit twee CD's uitgeven:

Schrijnend als frambozensorbets

November

De maand begon dit jaor met taoie zoemer,
lui nog en ok lauwe, zunsverduustering
pasteltinten, ooldblauw en ooldroze
poppehuzen an de horizon.

D'r was briedvoerig wegraekt en ok
godsgruwelik veurbi'jgaon deur
oolde meensken en deur dingen.

Vergaankelikhied die om him
henne vrat as een draek. Niet
iéne sekonde die d'r niet an gong
in zien hiete aodem. Et hier en now
ondaenkberder as iens.

Mit Alderzielen kwam de rust.
Bokaolen mit krysaanten hullen
de waacht op tegelvloeren in de bos.
Dode-akkers van pollitoerd greniet.

Koolde diese onttrok de bloemen an
et oge. Ze kregen zwatte voeten,
kooldvuur in een troebel battien.
Mar de winter leut nog even
op him waachten.

Now trilt et laetste blad as een
vergeten buusdoek in een maegere
haand die perbeert om dag te
zeggen wiels hier gieniene is
om naor te zwaaien. Oranjerood
tegen een posseleinen hemel.

Alle terrassies in de stad
bi'jenneeruuld en in serres
opsleugen. De zonne zicht blijk,
seins slat de maone een wak
dwas deur de wolken.
De storms van dit jaor -
zi'j woedden binnenshuus.

Now trilt et laetste blad waor de
kleur in uutgaot. Loslaoten zal et,
valen en mit aanderen verfrommeld
votraeken tussen bomen of wegraeken
op een grote barg mit lotgenoten.

Oosterwoolde

Een bejaorde eskimo uut Oosterwoolde
Verlangde weer naor dee iezige koolde
I-j kocht een ieskaaste
En zee: dan bin 'k vaaste
nog veur de winter weer 'elemoale 'd oolde

Giele van de kaampe

**absolute weerden bin niet zo interessaant
relatieve weerden destemeer**

Wi'j' reageren op disse stelling of wi'j' aanders wat An de liende hangen...? Dat kan in 't Nederlaans, et Fries of – bi'j' veurkeur – in 't Stellingwarfs. Veur de aorigheid mag et vanzels ok nog wel es wat een aander taeltien wezen. Et gebruik van niet-Stellingwarfse bi'j'dregen wodt trouwens wel een betien in de haand holen. Opsturen naor: info@stellingwerfs-eigen.nl

Et archief van dit maandblad kuj' vienen op www.stellingwerfs-eigen.nl

Aj' dit blattien niet meer in je aemelbusse hebben willen of weej' nog iene die 't misschien ok (graeg) lezen wil, doe dan mar even een berichien naor info@stellingwerfs-eigen.nl

Et is de bedoeling dat iederiene die wat te schrieven het (een appatte tekening of foto mag ok), dat opsturen kan (in Word-fermaot) en dat et dan zonder vorm van redaktie altied en zonder korrektie(*) plaetst wodt. Altied, wil in dit geval zeggen, ja altied, behalven as et bi'j'glike vluken, schellen, raozen, tieren of dat soorte van rarigheid is zoas dat in de daegelikse ommegang mit mekeer ok niet gebruikelik is. Mar et moet - an de aandere kaante - wel wat lieden kunnen... Een betien reklame, bi'j'glike je eigenmaekte sjem anpriezen of je bedrief gewoon es in de kiekerd zetten, kan ok mar et moet vanzels niet allierend een adverteensieblad wodden.

() Aj' liever hebben dat de roegste schrieffouten d'r even uuthaald wodden dan moej' dat even angeven.*

Et is de bedoeling dat alleman kaant-en-klaore stokken of stokkies opstuurt. Et ienigste wat de redaktie d'r an dot is et in- en anneneer plakken, wat deengies in rebrieken bi'jenneer zetten, et iedere maand as aemel rondsturen en et as archief op internet beweren en daor ok beschikber maeken om een nommer naor je toe haelen te kunnen (downloaden) as een dokument in DOC- en PDF-fermaot. De voertael is Stellingwarfs (vanzels) mar Fries, een stokkien Nederlaans of een aander - veur oons - leesber taeltien mag ok wel een keer. As et mar wel raekvlakken het mit wat d'r op tael- of kultuurgebied leeft in Stellingwarf.

PAS OP: Iederiene stuurt veur 100% eigen verantwoordelikhied wark in..! Dat gelt liekewel inhooldelik as veural ok mit et oge op auteursrechten...! De redaktie/uitgever nemt hier gienertied verantwoording veur mar schoeft die deur naor de instuurder. De grootte van een dokument - behalven mit foto's en plaeties - het binnen roeme greenzen, gien beparking.

An de liende
mittenneer en veurenneer

* Aende *